

(VAKANTIE-)HERINNERINGEN

Rinus Suijkerbuijk

Paul Cauberg

Dinsdag 28 september 2021 werd Paul te Valkenburg aan de Geul op de begraafplaats aan de Cauberg in zijn laatste rustplaats, een nissengraf, geschoven. Hoewel lid van onze Heemkundevereniging, zullen velen van de lezers van 't Sjtiegelke hem niet gekend hebben. Hij was echter mijn oudste vriend, en dan komen herinneringen aan 'vroeger' bij je op. Dat onze eerste ontmoeting, zoals onze moeders later vertelden, plaatsvond op het (baby)-consultatiebureau in het Groene Kruis gebouw (thans onder meer balletschool) tegenover '*Burgemeester Quicx*', kan mijn brein echter niet bevestigen.

Pas op het moment dat wij beiden leerling waren aan het Henric van Veldeke college in het Villapark te Maastricht kwam het eerste daadwerkelijke contact tot stand. Het was gebruikelijk dat, zeker in de zomermaanden, per fiets naar school werd gegaan. Paul, wonend in Broekhem, kwam dan langs de Onderstestraat in Houthem, waar ik woonde, waarna we samen naar Maastricht 'koersten'. De eerste, en trouwens enige, col op de heenweg 's morgens was de Geulhemmerberg waar fors 'gas' gegeven werd. Wie won was onzeker, maar boven wachtte de winnaar altijd op de ander, zodat gezamenlijk (soms met meerdere jongens vanuit Berg of Valkenburg) naar (diverse) Maastrichtse scholen gefietst kon worden. Rasberg af, Bergerstraat, spoorweg over bij de Koepelkerk, door Wijck, Servaasbrug over, door de Wolfstraat (met de stadsbus achter je tot opschieten brommend of voor je, uitlaatgassen walmend, omdat ervoor andere fietsers geen haast maakten), bij de Sterre der zee van de Onze Lieve Vrouwe kerk even een 'weesgegroetje' prevelen, en dan snel naar de Aylvalaan.

Paul en ik waren de enige gymnasiasten uit "groot-Houthem". Overigens waren er slechts weinig jongens uit Houthem die van hun ouders naar de H.B.S. of het Gymnasium mochten of konden gaan. De meeste ouders vonden de Mulo al heel wat, en moesten soms zelfs daartoe door pastoor of onderwijzer overreed worden. Mijn vader had ervaren dat onderwijs essentieel was (in avondstudie was hij nog bezig om Latijn onder de knie te krijgen) en was van mening dat je de hoogst bereikbare studiemogelijkheid moest grijpen. Een 'zesjescultuur' was hem een gruwel. En gelijk had hij.

Wim Vermeulen

De maand augustus was vakantiemaand voor de lagere school te Houthem-St. Gerlach, zoals praktisch overal in het land. Het was ook de tijd dat bouwvakkers massaal naar het Limburgse Heuvelland op vakantie kwamen, daar kwistig vierden dat zij na de oorlog het land weer moesten opbouwen. De politie te paard kwam in later jaren zelfs vanuit de Randstad de ontstane rellen helpen beteugelen! De Houthemse schooljeugd had er weinig last van, hoewel velen werden ingeschakeld om klusjes op te knappen nu praktisch in ieder huis wel kamers aan gasten werden verhuurd.

Persoonlijk had ik het geluk dat mijn vader (een Brabander) veel broers en zussen had die er geen bezwaar tegen hadden om een Houthem's neefje ook eens een poosje bij hen te laten vakantie vieren; per slot van rekening was de gastvrijheid van een familielid in Limburg hen ook wel wat waard. Houthem was het Suijkerbuijk-vakantieoord dat druk bezocht werd.

Onderstestraat 320A (vernummerd: 54) in de winter van 1954/55. Later prijkten op de voorgevel de sierlijke letters 'Brabantia Nostra'.

Onvergetelijk zijn de weekjes die ik bij Oom Piet mee mocht varen, een beurtschipper die tussen Roosendaal en Amsterdam op en neer voer; aanleggen op het Damrak, waar de trams langsklingelden. Als tegenprestatie moest ik, als misdienaar bij de Zusters in Vroenhof, dan wel een of andere pater in de St. Nicolaaskerk assisteren! En de smaak van de kandijbrokken van Van Gils te Roosendaal, die bij het inladen buiten het ruim terecht kwamen: heerlijk, en eerlijk gevonden door een speurend jongetje!

In 1947, tijdens de hittegolf, was ik bij oom Jan Vermeulen, getrouwd met pa's zuster Corry, te gast op de 'Scheepvaart 27', een klein binnenvaartschip van de S.S.M., een dochtermaatschappij van de Domaniale Mijn te Kerkrade. Inderdaad, een schip dat nagenoeg uitsluitend kolen, cokes, puf enz. transporteerde vanuit Rotterdam of de tip in Born en Stein naar gas- en steenfabrieken, elektriciteitscentrales enz. door heel het land. De '27' was vóór 1940 gebouwd als motorschip, in de oorlog gevorderd door de Duitsers en naar Marseille gevaren om daar als blokkadeschip te worden misbruikt. Na de oorlog kwam het schip, zonder motor, terug naar Nederland, zodat er bij elke verplaatsing een sleepboot nodig was; de meeste schepen hadden in die tijd overigens een sleepboot nodig. Op een zomeravond, bij laag water werd zelfs met een roeiboot de '27' voortgetrokken naar de sluis van Vreeswijk, gelukkig maar een kort stukje, maar het illustreert wel het gebrek aan heel veel zaken in het naoorlogse Nederland. Het lossen van de kolen bij de steenfabriek had langer geduurd dan verwacht. Zakken kolen die via een ladder uit het ruim, en daarna op een lange loopplank

door zakkendragers naar de wal gedragen moesten worden; slopend handwerk in de hitte.

In 1948 lagen Wim Vermeulen en ik in de roef praktisch dagelijks de prestaties van Fanny Blankers Koen op de Olympische Spelen in Londen, via de radio te beluisteren. Zware golfslag op de Nieuwe Waterweg en de Zeeuwse wateren; misselijk makend voor een mannetje dat ook al niet tegen busreisjes kon.

Hoe kwam ik aan boord? De schipperskinderen kregen hun (lagere) schoolonderwijs doorgaans op internaten. In Rijckholt runden katholieke broeders een jongensinternaat, waar enkele neven waren ingekwartierd. Omdat ze maandenlang niet naar 'huis', naar boord, konden gaan (de schippers hadden toen nog geen auto om hun kinderen te kunnen ophalen) kwamen ze vaker in het weekend naar Houthem. En op de 'huisreis' voor de zomervakantie werden treinvagons bij de N.S. gereserveerd vanaf Maastricht. Of er nu 9 of 10 jongens in een treincoupé (afzonderlijk compartiment 3e klasse, als ik me wel herinner) zaten, maakte niet zoveel verschil. De stoomlocomotief had er ook geen moeite mee. Uitbundig vakantiegevoel.

Martin Janssen

De (middelbare) schooljeugd in Houthem had tijdens de zomervakantie de kans om een zakcentje bij te verdienen; bagagevervoer voor gasten verzorgen, in hotel/pensionkeukens meehelpen en soortgelijke klusjes opknappen. Martin Janssen was leerling op de H.B.S. in Wijk-Maastricht en assisteerde 'tante' Anneke in Hotel van de Weijer. Hij was een van de weinige andere middelbare scholieren van Houthem. Door de gebroeders van de Weijer met het 'philatelie' virus besmet waren wij aan het postzegelverzamelen geslagen. Martin was zelfs lid geworden van een wereldwijde organisatie, waarbij je iedere maand/kwartaal een aantal adressen kreeg van verzamelaars, die wel ruil/correspondentiecontact wilden met iemand uit Nederland. Daar gingen we dus mee aan de slag en lange tijd ruilde ik F.D.C.'s [Eerste Dag van Uitgifte enveloppen] met mensen in België, Finland, Japan, India, Brazilië, Madagascar enz. Het contact met onze Deense vrienden loopt tot op de dag van vandaag, hoewel we geen fervent postzegelverzamelaar meer zijn.

Vakantiefietstocht 1958

Mijn vader was in 1950 (een R.K. Heilig Jaar) met enkele kennissen in een Fiatje 500 op 'pelgrimstocht' naar Rome geweest; de eerste meerdaagse buitenlandse reis in zijn bestaan. De reiskriebels waren geprikkeld. Daar moesten je kinderen toch ook mee geconfronteerd worden. Een auto was nog lang niet in het verschiet, dus moest de fiets maar gebruikt worden om vreemde landen en culturen te gaan verkennen. Zware fietstassen, tent, dekens, proviand achterop de fiets (zonder versnellingen uiteraard) en dan op zaterdagmiddag starten. Op zaterdagmorgen moest de ambtenaar nog werken immers. Dat we (Pa, Rinus, Riet, Riet en Wim Vermeulen) dan niet verder dan tot Tilff of Esneux kwamen op de tocht naar Echternach, mocht de pret niet drukken. Iedere zomer werd een fietstocht door Ardennen of nabij Duitsland gemaakt.

In 1958 mocht ik mijn schoolcarrière beëindigen. Moest in december 1958 in militaire dienst.

Gelegenheid genoeg om vakantie te vieren, maar hoe, wanneer, waarheen? Anno 2021 zou dat geen enkel probleem zijn, als je reportages ziet van, soms losgeslagen, jeugd op (ei)landen waarvan je toen nog nooit gehoord had. Voor ons lag het toen iets lastiger. Per fiets er op uit, naar het buitenland en zoveel mogelijk dan langs gemakkelijk befietsbare routes, dus door rivierdalen. Zover mogelijk van huis, want dat leverde de grootste prestatie, en aanzien, op.

Gelukkig hadden Martin, Wim, Paul en ik het voordeel dat Paul's vader betrokken was bij een groenten-en fruitvervoerbedrijf, dat vrijwel dagelijks naar de Grossmarkt in Hamburg of Frankfurt am Main reed. Paul reed vaak mee als 's-nachts de trip werd gemaakt om zo vroeg mogelijk, half vijf uiterlijk, de tomaten, komkommers en sla vanuit Venlo in Frankfurt/Hamburg aan te leveren. De Limex (later omgezet In Hocave b.v) reed met luchtgekoelde vrachtwagens van Magyrus-Deutz (nu nog de bekendste fabrikant van brandweerauto's), herkenbaar aan de bolvormige voorkant. Luchtgekoeld, dus lawaaiig. De chauffeur had nog geen eigen stoel, maar moest op een wagenbrede bank de zitplaats delen met zijn bijrijder en/of andere gasten. Een moderne slaapcabine was een nog niet ontdekt fenomeen.

V.l.n.r. Rinus, Paul, Martin en Wim vóór de Magyrus, waarmee ze naar Frankfurt lifften

Paul had georganiseerd dat wij, met fietsen en bagage, mee konden rijden naar Frankfurt. Of de chauffeur er heel blij mee was? Met z'n vijven op een bestuurdersbank in een vrachtwagencabine tijdens een nachtelijke rit? Ik kan me er geen onvertogen woord van herinneren noch waar precies we moesten 'inchecken' (waarschijnlijk bij de veiling in Tegelen/Venlo) en hoe de fietsen achterop de vrachtwagen (of aanhanger?) werden vastgebonden. Gezien het grote aantal meereizenden zal de passage van de grens wel soepeltjes verlopen zijn. Als het andere keren een beetje moeilijk werd gemaakt door een Duitse douanier hielp het schuiven van een kistje tomaten of sla wel eens!

Van de GrossGemüseMarkt in Frankfurt moest er getrapt worden richting Heidelberg, een niet erg moeilijk traject, zelfs al was er van nachtrust nauwelijks sprake geweest. Heidelberg, am Neckarstrand, wie kent die gezongen slagzin niet? Daar zetten wij ons tentje voor de eerste keer deze vakantie neer, inderdaad naast de traag voort stromende rivier. Ik heb jaren later nog wel eens naar die kampeerplek gezocht, maar niet gevonden. De uitbouw van de drukke weg langs de rivier heeft, niet alleen daar, de rivieroevers aangetast. Trouwens, tegenwoordig is 'wildkamperen' in het geciviliseerde West-Europa, niet meer mogelijk of toegestaan (uitgezonderd Zweden natuurlijk met het *varje mans rält*). En de kampeerder stelt nu ook comfort op prijs, zelfs als men nog een tent zou gebruiken. Toen sliepen sommigen nog op de grond want niet iedereen had een luchtbed. Overigens kampeerden we niet altijd 'wild' maar maakten ook gebruik van officiële campings met alle sanitaire voorzieningen. Zwemmen in een rivier maakt douchen niet overbodig!

Wim (met Hollandse sombrero) Martin en Paul laten ook de zwaarbeladen fietsen even rusten

Tja, hoe gebruikten we de maaltijden? Brood smeren was gemakkelijk, maar warm eten bereiden? We hadden de beschikking over één verwarmings-element, waarschijnlijk een butagaspitje. Martin hielp in de keuken bij van de Weijer en Wim was ook handig. Laat degene die iets het beste kan doen (of er de grootste mond over heeft) het dan ook maar demonstreren. Zelf heb ik nooit koksaspiraties ontwikkeld, en heb de tocht toch overleefd.

Fietsploeg aan 'avondmaal' met als dessert flesjes Rijnwijn vóór 4-persoons tent

Langs de Neckar tot aan schilderachtig Bad Wimpfen, om daarna terug te fietsen naar de Rijn en het tentje neer te zetten tegenover Rüdesheim, in de buurt van de kapotgeschoten spoorbrug. Wim was toen al erg lyrisch over de Duitse rivieren, waar hij later als eigen schipper op de Pocahontas zo veel zou varen. Lyrisch ook over de wijnhellingen, waar sprankelende wijn vandaan zou komen, maar het echte wijnverbruik bleef binnen de perken (toentertijd kende de jeugd nog budgetbeperkingen waar men tegenwoordig geen hinder meer van schijnt te hebben).

Fietsen langs de Rijn was een genot, alles lekker vlak. Genoeg langspuffende schepen te zien, af en toe een raderboot van de Köln-Düsseldorfer (KD) Rheinschiffahrt GmbH, genoeg bankjes, hellingen vol wijnstokken en op de toppen her en der oude burchten.

V.l.n.r. Paul, Wim en Martin genieten van uitzicht op de Rijn

Prachtig allemaal, maar we hadden bedacht om via het landje Luxemburg naar huis te gaan [toen was het nog hip om te kunnen beweren dat je al in 3 (of 4, als je Givet Fr. mee kon nemen] buitenland geweest was]. Dus moest in Bacharach, of was het Boppard, de Hunsrück overgestoken (deels gelopen, want een plunjezak achterop is zwaar) worden. De afdaling naar de Moezel, bezig gekanaliseerd te worden, en vandaar richting Trier was een peuleschil. Daar gleden we dan ook niet over uit. Dat kwam pas toen we langs de Sauer, de grensrivier tussen Duitsland en Luxemburg voorttraptten. De rivier slingert er kalmpjes, de weggetjes waren niet druk bereden en vlak, dus tempo kon gemaakt worden. Weinig verkeer, geen auto's, zwaar bochtenwerk. Waar we echter niet op gerekend hadden waren de boeren aldaar. Op zich niet zo erg, maar die lieten de koeien op hun route naar de stal gebruik maken van de openbare weg. Koeien zul je wel niet snel op je fiets aanrijden, die zie je wel.

Maar als de koeien verdwenen zijn hebben ze meestal wat slappe relictten achtergelaten en als je daar in een bocht overheen vliegt, moet je het resultaat bezuren. Een uitglijder! Paul's hagelwitte korte broek was plots in een groen-bruine smurriedoek veranderd. Hilariteit alom, wetende hoe piekfijn zijn moeder alles op orde wilde houden. In de Sauer vlakbij kon het ergste vuil van man en broek verwijderd worden; gelukkig dat er genoeg reservekleding meegenomen was en het weer de hele week zich voorbeeldig had gedragen.

Of we vanuit Echternach, Vianden, Clervaux rechtstreeks over de Baraque Michel en Malmedy naar Valkenburg-Houthem teruggefietst zijn of het dal van de Ourthe volgend, via Coö en Luik, kan ik me niet meer herinneren. En ik kan het mijn mede-trappers niet meer vragen. Martin ging het onderwijs in en overleed op 15 juli 1996 plotseling tijdens een vakantie in Frankrijk, Wim bleef schipper, kreeg op pensioengerechtigde leeftijd te kampen met Alzheimer en moest 'hoger sferen opzoeken', terwijl Paul als gepensioneerd directeur van een landelijk bouwbedrijf, na enkele jaren zwaar lijden onlangs overleed.

Nawoord

Als men herinneringen wil vastleggen, doe het tijdig. Vergeet daarbij ook niet op foto's en kiekjes achterop te noteren wie, waar en wanneer poseerden of onverwacht 'vastgelegd' werden. Hoe dat moet met de tegenwoordig in onnoemelijke aantallen voortreffelijk en haarscherp gemaakte digitale foto's weet ik niet en adviseer daarover een specialist te raadplegen.

De Holle Eik

Café - Zaal - Terras
Evenementenaccommodatie

sfeervol & gastvrij

- feesten-
- concerten-
- recepties-
- vergaderingen-
- buffetten-
- koffietafels-

www.deholleek.nl / tel. 043-6044844

Baron de Selysstr. 4, Houthem-St.Gerlach

De Holle Eik

CAFÉ - TERRAS - ZALENCENTRUM